

Quick scan ecologie

Noordwijk - 's-Gravendijck

Samenvatting

De gemeente Noordwijk is bezig met het opstellen van een bestemmingsplan om de ontwikkeling van een bedrijventerrein mogelijk te maken. In het kader van de natuurbeschermingswetgeving is onderzocht of er - in potentie - een effect is te verwachten op soorten beschermd via de Flora en faunawet of op beschermde natuurgebieden. Het onderzoek heeft de status van een oriënterend onderzoek.

Geconstateerd is dat er potentieel bittervoorns aanwezig zijn in de brede sloot. Aangezien er niet op de oever wordt gebouwd en deze een natuurlijke inrichting krijgt is er geen negatief effect op de bittervoorn te verwachten. Tijdens het bouwen van de bedrijven is het in potentie mogelijk dat de rugstreeppad wordt aangetroffen binnen het terrein. Geadviseerd wordt het terrein af te schermen tijdens het bouwrijp maken en het bouwen. Vertraging als gevolg van binnentrekken wordt dan voorkomen.

Er is geen ontheffing van de Flora en Faunawet of een verklaring van geen bedenkingen noodzakelijk. Er is evenmin een vergunning van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk.

Inhoud

- 3 — Aanleiding
- 4 — Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden
- 8 — Waarnemingen: veldgegevens en literatuur
- 12 — Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden
- 16 — Conclusie en advies
- 17 — Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Gemeente Noordwijk
Projectnummer	14.006
Datum	29 januari 2014
Auteur	N. Hemmers
Gecontroleerd	P.J.H. van der Linden
Status	definitief

Els & Linde B.V.
Dr A.R. Holplein 1
4031 MB Ingen
tel 0344 - 642517
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

H 01

Aanleiding

De gemeente Noordwijk is voornemens om bedrijfskavels te realiseren ter plaatse van de voormalige reservering van de RijnGouwewijn op bedrijvenpark 's-Gravendijck. De gronden ter plaatse van de voormalige reservering liggen braak. Voor de geplande ontwikkelingen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van deze procedure is een onderzoek naar de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden. Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de Flora en Faunawet, terwijl eveneens de effecten op beschermde natuurgebieden wordt beoordeeld.

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooog beoordeeld of er kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Gezocht wordt naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van eventueel afdoend onderzoek. Op basis van een quick scan kan wel beoordeeld worden of een ontheffing Flora en Faunawet of een vergunning Natuurbeschermingswet (waarschijnlijk) noodzakelijk is, maar voor het aanvragen van een ontheffing c.q. vergunning is meer uitgebreid en nauwkeurig onderzoek noodzakelijk. Om een goed oordeel te geven is op 27 januari 2014 een bezoek gebracht aan het plangebied.

Globale ligging van het plangebied.

De planlocatie ligt ten zuiden van het 's-Gravendijckplein, haaks op de 's-Gravendijckseweg en Keyserwey. De planlocatie bestaat uit twee grasvelden welke onderbroken wordt door de Keyserwey. Langs de grasvelden loopt een vrij brede watergang en langs de watergang staat cultivar. Op 1,2 kilometer afstand ligt Natura 2000 gebied Coepelduynen. Dit gebied is eveneens onderdeel van een ecologische hoofdstructuur. Op ruim 2,5 kilometer afstand ligt Natura 2000 gebied Meijendel en Berkheide.

Uit het bestemmingsplan blijkt dat er geen industrie is toegestaan met een (hoge) emissie van exogene stoffen. Verder is detailhandel niet toegestaan. Er zijn dus geen sterk verkeersaantrekkende bedrijven of vervuilende bedrijven toegestaan binnen het bestemmingsplangebied.

Natura 2000 gebied Coepelduynen

De Coepelduynen omvat de smalle strook kustduinen tussen Katwijk en Noordwijk. Het relatief kleine gebied heeft een gevarieerd duinlandschap dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. Het gebied behoort tot de kalkrijke jonge duinen. Er is geen duidelijke binnenduintrand aanwezig, waardoor de overgang naar het polderlandschap vrij abrupt is. Delen zijn in het verleden door de mens beïnvloed en gebruikt voor het drogen van netten, het weiden van vee en als duinakkers. Hierdoor is een specifiek open duinlandschap ontstaan met een afwisseling van duingraslanden, struwelen en bos waarin waardevolle flora en fauna voorkomt. Zo zijn er twee duinvalleien, Guytendel en Spijkerdel. Van 1890 tot 1965 werden deze duinpannen gebruikt als aardappelveld. Recent zijn hier natuurherstelmaatregelen getroffen door de valleien uit te graven tot op het grondwatervniveau. Er komen op grote schaal goed ontwikkelde, kalkrijke duingraslanden voor die kenmerkend zijn voor het zeedorpenlandschap, met daarin veel zeldzame plantensoorten.

Natura 2000 gebied Meijendel & Berkheide

Meijendel en Berkheide bestaat uit een brede duinstrook met een gevarieerd en uitgestrekt, kalkrijk duinlandschap, dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. Het zuidelijke deelgebied Meijendel is een relatief laag gelegen gebied met grote 'uitgestorven duinvlakten', dat in het zuidelijk deel minder reliëfrijk is. In het noordelijke deelgebied Berkheide liep het zand vast in de oorspronkelijk natte stroombedding van de oude Rijn. Het is gevormd door overstuiving van oude duinen, waardoor het een relatief hooggelegen duinmassief is. Hier is de kweldruk dan ook groter dan in Meijendel. Het landschap heeft een kenmerkende opbouw van evenwijdige duinenrijen met opeenvolgende hoge paraboolduinen en moerassige laagten met struweel, waarin grote valleien liggen zoals Kijfhoek, Bierlap en de vallei Meijendel. Dit zijn duinakkers die nu vooral uit bos bestaan; het gebied kent dan ook een aantal goed ontwikkelde bostypen. Plaatselijk, zoals in de Libellenvallei, komen soortenrijke duinvalleibegroeiingen voor. Na grootschalig herstel van een aantal valleien bij de Wassenaarse Slag breiden deze begroeiingen zich uit. In Berkheide is, met name in de buurt van Katwijk, een groot areaal goed ontwikkeld

kalkrijk duingrasland aanwezig, ontstaan door het eeuwenlange menselijke gebruik van het zogenaamde zeedorpenlandschap.

Ecologische Hoofdstructuur

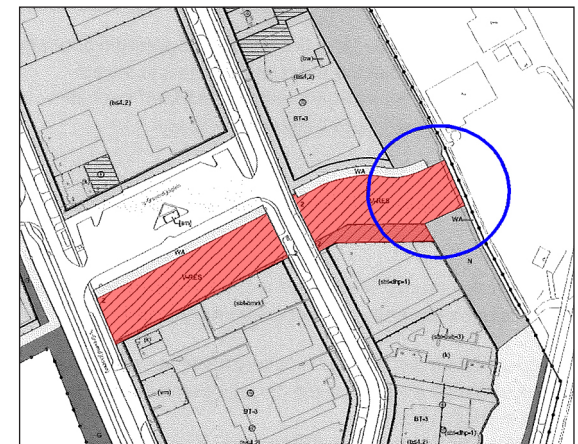
Door nieuwe natuur te ontwikkelen kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

Een klein deel van het plangebied ligt binnen de ecologische hoofdstructuur. Echter voor dit terrein deel wordt de bestemming natuur opgenomen. Er ligt daardoor geen bedrijventerrein binnen de ecologische hoofdstructuur en deze wordt niet verkleind of doorsneden.

H 03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Tijdens het veldbezoek op 27 januari 2014 is onderzocht of er potentieel beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen het plangebied. Daarvoor is gezocht naar sporen of andere aanwijzingen van dieren en op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en het habitat beoordeeld of er leefgebieden aanwezig kunnen zijn voor de beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar onder andere de verspreiding van potentieel aanwezige planten en dieren.

Op het kaartje staat in rood het onderzoeksgebied aangegeven. Het terrein binnen de blauwe cirkel valt binnen de ecologische hoofdstructuur en krijgt de bestemming natuur. Binnen dit terreindeel worden geen bouwkwavels uitgegeven.

Vegetatie

De begroeiing van het terrein is niet goed ontwikkeld. Het bestaat voornamelijk uit cultuurgraslanden die plaatselijk zijn verruigd. Naast het plangebied staat enig struweel. Er is geen goed ontwikkelde vegetatie aanwezig. Binnen het terrein zijn geen beschermde planten aangetroffen of te verwachten.

Zoogdieren

De belangrijkste groep beschermde zoogdieren die in Nederland voorkomen zijn vleermuizen. Er zijn twee groepen die onderscheiden kunnen worden op de wijze waarop zij hun verblijfplaats zoeken; namelijk soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben of soorten die hun verblijfplaats hebben in holle bomen. Aangezien binnen het plangebied geen gebouwen of bomen met holtes zijn is de kans op een vaste verblijfplaats van vleermuizen uitgesloten. Andere beschermde zoogdieren zijn evenmin te verwachten.

Vogels

Op het terrein is gezocht naar nesten of eventuele nestplaatsen. Binnen het plangebied is een nest gevonden in een van de bomen langs de waterkant. Bij het struweel vlak naast het plangebied is een opvliegende patrijs waargenomen. De patrijs staat op de rode lijst als kwetsbaar. Echter, vogels op de rode lijst zijn niet wettelijk beschermd door de Flora en Faunawet. In de broedperiode zijn alle vogels beschermd, daarbuiten vallen ze onder de zorgplicht. Dit wil zeggen dat de dieren niet extra beschermd zijn maar wel dat dieren niet onnodig gestoord of verjaagd mogen worden.

Herpetofauna en vissen

Langs de noordzijde van de planlocatie loopt een brede watergang. De beschermde bittervoorn is hier niet uit te sluiten. De bittervoorn is een kleine karperachtige en komt voor in het rivierengebied, zeekeleigebied en laagveengebied. Binnen deze gebieden is hij

te vinden in de wat bredere sloten, weteringen en vaarten. In de brede watergang aan de noordkant van het plangebied is de kans op aanwezigheid van de bittervoorn niet uit te sluiten.

Uit de omgeving is de aanwezigheid van de rugstreeppad bekend. De brede watergang is niet geschikt als voortplantingsgebied voor de rugstreeppad. De pad is namelijk een slechte zwemmer en staat - als hij in het water is - op de bodem. Ook de zeer waarschijnlijke aanwezigheid van vissen maakt de watergang ongeschikt voor de rugstreeppad en andere amfibieën. De gesloten grasmat binnen het plangebied leidt tot de conclusie dat de rugstreeppad met zekerheid niet binnen het plangebied - de toekomstige bouwkavels - aanwezig is. Tijdens de bouwrijpfase, en tijdens de bouw kan de rugstreeppad wel het terrein koloniseren.

Overige soorten

De overige beschermde soorten (libellen, dagvlinders etc.) worden alleen aangetroffen in specifieke leefmilieus. Voor deze soorten ontbreekt binnen het plangebied een geschikt habitat.

H 04 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen de ecologische hoofdstructuur, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden ligt worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Flora en Faunawet

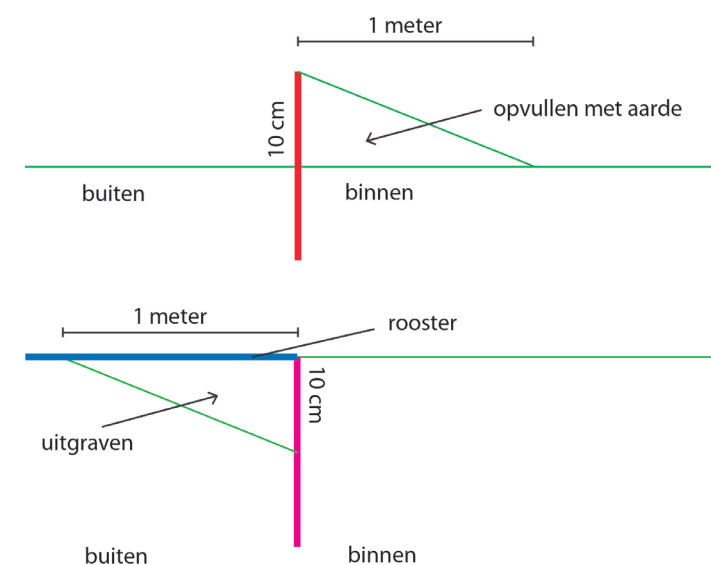
Gemeente Noordwijk is voornemens een aantal bedrijfskavels te realiseren op de plaats van de voormalige reservering van de RijnGouwelijn ten zuiden van het 's-Gravendijckplein te Noordwijk. Voor de geplande ontwikkelingen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van deze procedure is een onderzoek naar de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden. Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de Flora en Faunawet, terwijl eveneens de effecten op beschermde natuurgebieden wordt beoordeeld.

Voor een goede beoordeling is op 27 januari 2014 een bezoek gebracht aan het plangebied en is ter plekke beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De analyse van de effecten let op de veranderende omgeving en het veranderende gebruik. Daarnaast wordt geanalyseerd of de werkzaamheden om te komen tot de geplande wijzigingen een effect kunnen veroorzaken.

Tijdens de quick scan is gebleken dat de bittervoorn in de brede watergang aan de noordzijde van het plangebied niet is uit te sluiten. Als deze soort daadwerkelijk aanwezig is en er een effect op het voortbestaan is te verwachten, dan is een ontheffing van de Flora en Faunawet noodzakelijk. Het project heeft geen betrekking op de watergang

zodat substantiële wijzigingen in de watergang kunnen worden uitgesloten. De oevers zullen een groene inrichting krijgen waarbij het talud behouden blijft. Er zal daarom met zekerheid geen effect ontstaan op de aquatische organismen.

Tijdens de bouwrijpfase en tijdens de bouw kan de rugstreeppad het terrein bevolken. De rugstreeppad is een pioniersoort die in mul zand ingegraven overwintert en in ondiepe plassen zich voortplant. Het is verstandig tijdens deze bouwfasen het terrein af te screenen zodat de pad het terrein niet kan betreden. Daarmee wordt voorkomen dat de strikt beschermde

soort op het terrein komt en de voortgang van de bouw verhinderd. Op bladzijde 8 staat een voorbeeld van een geschikte afscherming waardoor de rugstreeppad met zekerheid het bouwterrein niet binnen komt. Het voordeel van dit systeem is dat dieren niet opgesloten raken en evenmin door een openstaand hek binnen kunnen komen. De materialen zijn herbruikbaar.

Natura 2000

Het plangebied ligt op enige afstand van de Natura 2000 gebieden. Een eventueel effect zal daardoor binnen de criteria van de externe effecten vallen. Van de potentiële invloeden is de emissie van stikstofverbindingen van belang. Er zijn echter geen bedrijven toegestaan die een hoge uitstoot van stikstofverbindingen genereren of die een sterke verkeersaantrekkende werking hebben. De emissie is daarmee vergelijkbaar met een woonwijk. Binnen Nederland is de landbouw en in mindere mate het verkeer verantwoordelijk voor de stikstofdepositie. De landbouw kan lokaal een aandeel van 80% in de depositie hebben. Binnen de toegestane bedrijven is de ruimteverwarming de belangrijkste bron. De depositie hieruit is marginaal en leidt met zekerheid niet tot een significant effect.

In het vigerende bestemmingsplan “ESTEC en de Noordwijkse bedrijvenparken” is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen met betrekking tot het plangebied. Deze wijzigingsbevoegdheid is meegenomen in de notitie “Stikstof en Natura 2000 bestemmingsplan Estec, Noordwijk” (Tauf BV 2013, kenmerk N001-1215554AIH-lyv-V01-NL). Uit dit onderzoek blijkt dat alle wijzigingen in het gehele bestemmingsplangebied (totale oppervlakte ca. 97 ha.) leidt tot:

1. een toename van stikstofdepositie van 0,2 tot 1,65 mol/ha/jaar in Natura2000-gebied Coepelduynen. In het overgrote deel is de toename lager dan 0,65 mol/ha/jaar
2. een toename van stikstofdepositie lager dan 0,05 mol/ha/jaar in het grootste deel van het Natura 2000-gebied “Meijendel & Berkheide”. In dit deel zijn effecten door stikstofdepositie verwaarloosbaar. Alleen in het noordelijk deel van het Natura 2000-gebied is een hogere toename in stikstofdepositie variërend van 0,05 tot 0,2 mol/ha/jaar.

Aangezien het plangebied, inclusief het deel wat een bestemming natuur krijgt, een oppervlakte heeft van ca. 0,65 ha. (ca. 0,7 % van het totale oppervlakte van het gebied wat valt binnen het bestemmingsplan “ESTEC en de Noordwijkse bedrijvenparken”), is een significant negatief effect als gevolg van de stikstofdepositie voor dit plandeel met zekerheid uit te sluiten.

De overige potentieel aanwezige externe effecten (geluid, licht, grondwaterstromen) geven met zekerheid geen effect op de doelstellingen van de Natura 2000 gebieden. Voor geluid en licht wordt dat veroorzaakt doordat de minimale afstand ruim één kilometer bedraagt (exact 1.200 meter). Door de bouw worden de grondwaterstromen niet gewijzigd, te meer de duinen en dus de Natura 2000 gebieden een infiltratiegebied bevatten. Er worden geen diepe bronneringen of bouwputten aangelegd.

Flora en Faunawet

Uit de quick scan is gebleken dat er geen effecten zijn te verwachten op beschermde natuurwaarden. In de watergang aan de noordkant van het plangebied, langs de 's-Gravendijckplein, is de aanwezigheid van bittervoorn niet uit te sluiten. Echter de oever van de watergang wordt niet bebouwd of uitgegeven als bedrijfskavel.

Tijdens de bouwrijpfase en tijdens de bouw is het mogelijk dat de rugstreep-pad het terrein binnentrekt. De soort si bekend uit de omgeving. Geadviseerd wordt het bouwterrein af te schermen zodat de rugstreep-pad neit voor vertraging kan zorgen.

Er is geen ontheffing van de Flora en Faunawet noodzakelijk. Er hoeft geen verklaring van geen bedenkingen te worden aangevraagd.

Natura 2000

Gelet op de toegestane bedrijven is er geen hoge toename van de emissie, en daarmee van de depositie op de Natura 2000 gebieden, van stikstofverbindingen te verwachten. Er is met zekerheid geen significant effect op de doelstellingen van de Natura 2000 gebieden.

Er is geen vergunning voor de Natuurbeschermingswet noodzakelijk en er is geen verklaring van geen bedenkingen hiervoor nodig.

www.zuid-holland.vissenatlas.nl

www.ravon.nl

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000